

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:1978/32

Karar Sayısı:1978/31

Karar Günü:20/4/1978

Resmi gazete tarih/sayı:11.6.1978/16313

İptal Davasını Açan : Karadeniz Teknik Üniversitesi Rektörlüğü.

Davanın Konusu : 1803 sayılı Kanunun 15. maddesinin 26/1/1978 günlü ve 2110 sayılı Kanunla eklenen (E) bendinin Anayasaya aykırı olduğu ileri sürülerek, iptaline karar verilmesi istenmiştir.

II. DAVA KONUSU YASA METNİ :

1803 sayılı Kanunun 15. maddesinin (A) bendinin değiştirilmesi ve bu maddeye (E) bendinin eklenmesi hakkında Kanun'un iptali istenen C) bendi şöyledir :

"E) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen süre içinde kayıtlı bulundukları yükseköğretim kurumları öğrencilerinden (dışardan sınavlara girme hakkını kazanmış olanlar dahil) hangi sebeple olursa olsun kayıtları silinmiş olanlarla kendi istekleriyle ayrılmış bulunanlar (her derecedeki askerî okul öğrencileri hariç) bu Kanunun yürürlüğe girmesinden başlayarak 3 ay içinde eski öğretim kurumlarına yazılı olarak başvurdukları takdirde ayrıldıkları sınıf ve sınıfta okuyan öğrencilerin tabi oldukları sınava girmek hakkını kazanırlar. Askerlik süresi gelmiş olanlar bu haklarını kullandığı takdirde tecilli sayılırlar. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte askerlik ödevini yapmakta olanların 3 aylık başvurma süresi terhisleri tarihinden, fiilî ve hukukî mücbir sebeplerle bu hakkını kullanamayacak durumda olanların 3 aylık başvurma süresi mücbir sebeplerin kalktığı tarihten başlar. Bu bend hükmüne dayanarak eski öğretim kurumlarına başvuran öğrencilere kurumlarınca birer başvurma belgesi verilir. Bu bend hükmünden yararlanan öğrenciler tarafından bu konularda Danıştay'a açılan davalara bakılmaz."

III. İLK İNCELEME :

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 15. maddesi uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında 1803 sayılı Yasanın 15. maddesine 2110 sayılı Yasa ile eklenen (E) bendinin, üniversitelerin varlık ve görev alanlarını ilgilendiren ve Anayasaya uygunluk denetimine bağlı tutulmasını (Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisinin 7. ve 13. sayılarının 3-18 ve 8-10. sayfalarında açıklanan nedenlerle) gerektiren hükümleri içerdiği, 2110 sayılı Yasanın 1/2/1978 günlü Resmî Gazete'de yayımlandığı, dava dilekçesinin Anayasa Mahkemesi Genel Sekreterliğince 13/4/1978 gününde kaleme havale edildiği belirlendikten sonra davanın usulüne uygun biçimde açılıp açılmadığı sorunu üzerinde durulmuştur. :

22/4/1962 günlü, 44 sayılı "Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun" un, 25. maddesinde;

"Kanunların ve Yasama Meclisleri içtüzüklerinin Anayasaya aykırılığı sebebiyle açılacak iptal davası;

1 -

2 -

3 - 21. maddenin l inci fıkrasının 6, 7, 8, 9 ve 10 uncu bentlerinde yazılı kurul ve kurumların genel kurullarının veya senatolarının üye tamsayısının salt çoğunluğu ile alacakları kararlar üzerine bu kurulların başkanları ile üniversitelerin rektörleri tarafından açılır." denilmektedir.

Karadeniz Teknik Üniversitesinin kuruluşuna ilişkin 20/5/1955 günlü, 6594 sayılı Yasanın 2. maddesinde de "Karadeniz Teknik Üniversitesi iki fakültenin kuruluşunun ikmali ve tedrisata açılması ile Üniversiteler Kanununda musarrah bulunan hak ve vecibelerle hükmî şahsiyet iktisap eder." kuralı yer almıştır.

1750 sayılı Üniversiteler Yasasının 11. maddesi uyarınca üniversite senatosu, rektörün başkanlığında öğretim görevi başında bulunan bir önceki rektörden, rektör yardımcılardan, fakülte dekanlarından, fakülte kurulunun kendi üyeleri arasından üç yıl için seçeceği ikişer profesörden, üniversiteye veya fakültelere bağlı her yüksek okulun müdürlerinden kurulur ve raportörlüğünü de, oya katılmaksızın, üniversite genel sekreteri yapar.

Karadeniz Teknik Üniversitesi Rektörünün imzaladığı dava dilekçesine ekli Üniversite Senatosunun 31/3/1978 günlü ve 22 sayılı tutanağı, toplantıda bulunanlarla bulunmayanların adlarını ve görevlerini belirleyen çizelgeyi ve Anayasa Mahkemesine iptal davası açılmasına yetki veren kararı içermektedir.

Bu tutanaktan anlaşıldığına göre :

Karadeniz Teknik Üniversitesinde dört fakülte vardır; Senatonun üye tamsayısı ondur. Toplantıya altı üye katılmış, bunlardan beşi Anayasa Mahkemesinde iptal davası açılması doğrultusunda oy kullanmış, bir üye karşıoyda bulunmuştur.

Oysa, 1750 sayılı Yasanın, Üniversite Senatosunun nasıl oluşturulacağını gösteren 11. maddesine göre, dört fakültesi bulunan Karadeniz Teknik Üniversitesi Senatosunun, Rektör, Rektör Yardımcısı (1750 sayılı Yasanın 13. maddesinin altıncı fıkrası uyarınca seçilmiş olması gerekir.), Fakülte dekanları ve her fakülteden seçilecek profesörlerden kurulması ve iptal davası açılmasına ilişkin kararın da üye tamsayısının salt çoğunluğunun olumlu oylarıyla alınması gerekir.

Kaldı ki, Karadeniz Teknik Üniversitesi Senatosunun üye tamsayısının, bir an için, on olduğu varsayılsa bile, iptal davası açılmasına yetki veren kararın, üye tamsayısının salt çoğunluğu ile, yani altı olumlu oy ile alınması zorunludur. Olayda ise iptal davası açılması Doğrultusunda verilen oy sayısı beş olduğundan, üye tamsayısının salt çoğunluğunun da sağlanamadığı açıktır.

Bu nedenlerle, yasa hükümlerine uygun biçimde oluşturulmamış Üniversite Senatosunun geçerli olmayan kararına dayanan dava dilekçesinin, (Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun) un 25. maddesinin 3 sayılı bendi uyarınca reddine karar verilmelidir.

Sekip Çopuroğlu, Ahmet Erdoğan, Hasan Gürsel ve Nihat O. Akçakayalıoğlu karşıoyda bulunmuşlardır.

IV. SONUÇ :

22/4/1962 günlü, 44 sayılı Yasanın 25. maddesinin birinci fıkrasının (3) sayılı bendine aykırı olması nedeniyle geçerli bulunmayan Senato kararma dayanan dava dilekçesinin reddine Şekip Çopuroğlu, Ahmet Erdoğan, Hasan Gürsel ve Nihat O. Akçakayalıoğlu'nun karşıoylarıyla ve oyçokluğuyla,

20/4/1978 gününde karar verildi.

Başkan
Kâni Vrana

Başkanvekili
Şevket Müftügil

Üye
Abdullah Üner

Üye
Ahmet Koçak

Üye
Şekip Çopuroğlu

Üye
Fahrettin Uluç

Üye
Muhittin Gürün

Üye
Lütfi Ömerbaş

Üye
Ahmet Erdoğan

Üye
Hasan Gürsel

Üye
Ahmet Salih Çebi

Üye
Adil Esmer

Üye
Nihat O. Akçakayalıoğlu

Üye
Ahmet H. Boyacıoğlu

Üye
Necdet Darıcıoğlu

KARŞIOY YAZISI

1803 sayılı Af Kanununun 15. maddesine 26/1/1978 günlü, 2110 sayılı Kanunla eklenen (E) bendinin iptaline ilişkin Karadeniz Teknik Üniversitesi Rektörlüğünce açılan davanın, bu Üniversite Senatosunun geçerli olmayan dava açma kararına dayandığı gerekçesiyle reddinden önce, dosyadaki 31/3/1978 günlü, 22 sayılı ve kimi konularda aydınlatıcı beyan ve bilgileri taşımayan tutanağa itibar edilmeyerek, adı geçen Üniversite Rektörlüğünden, 1750 sayılı Yasanın 11. maddesine göre teşkili gereken senatonun bu maddede sayılan üyelerinin var olup olmadığı, varsa Senatonun kaç kişiden kurulu bulunduğu, yoksa nedeni sorulmak ve alınacak cevaba göre karara varılmak gerekirdi.

Bu nedenle çoğunluğun red kararına katılmadık.

Üye
Şekip Çopuroğlu

Üye
Ahmet Erdoğan

Üye
Hasan Gürsel

Esas Sayısı:1978/32
Karar Sayısı:1978/31

KARŞIOY YAZISI

Olay'ın özelliğine göre, Mahkememiz kararının "varsayım" lara değil, "belge" lere dayandırılması gerekirdi.

Üye

Nihat O.
Akçakayalıoğlu